

Warszawa, dnia 02-07-2020 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

DL-NL.053.1.2020.KB

1180484.3641171.2887445

Pan

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana petycję z dnia 14 marca 2020 r. dotyczącą zmiany ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 z późn. zm.), zwanej dalej „u.o.g.r.l.”, w zakresie umożliwienia rolnikowi, który posiada własny las, po jego wycince, przekształcenie terenu na grunt rolny bez wysokich opłat, uprzejmie przedstawiam co następuje.

Przed wszystkim, należy zauważyć, że zgodnie z art. 3 ust. 2 u.o.g.r.l. „**Ochrona gruntów leśnych polega na:**

- 1) **ograniczaniu przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze;**
- 2) zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi;
- 3) przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;
- 4) poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności;
- 5) ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi”.

Z powyższego zatem wynika, że celem przedmiotowej ustawy jest m.in. ograniczenie przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. Zatem możliwość nieograniczonej i nieobwarowanej żadnymi warunkami zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele rolnicze stałaby w sprzeczności z podstawowymi celami u.o.g.r.l.

Procedura jaka ma zastosowanie w przypadku zmiany przeznaczenia gruntu leśnego na cele nieleśne została określona w u.o.g.r.l. Podkreślić należy, że wyłączenie gruntu leśnego z produkcji wymaga co do zasady zmiany przeznaczenia tego gruntu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele nieleśne. Wyłączenie z produkcji gruntów leśnych może nastąpić po wydaniu decyzji zezwalających na takie wyłączenie. Zgodnie z art. 12 ust. 1 u.o.g.r.l. **„Osoba, która uzyskała zezwolenie na wyłączenie gruntów z produkcji, jest obowiązana uiścić należność i opłaty roczne, a w odniesieniu do gruntów leśnych - także jednorazowe odszkodowanie w razie dokonania przedwczesnego wyrębu drzewostanu.** Obowiązek taki powstaje od dnia faktycznego wyłączenia gruntów z produkcji.”. Z powyższego wynika, że u.o.g.r.l. przewiduje długotrwałą procedurę zmiany gruntu leśnego na cele nieleśne, z którą wiąże się również ponoszenie kosztów. Wynika ona m.in. ze wspomnianego już celu ustawy, jakim jest konieczność ochrony gruntów leśnych przed ich nadmiernym przeznaczaniem na cele nieleśne. Ustawodawca przewidując tak rozbudowaną procedurę powiązaną z ponoszeniem kosztów, chciał osiągnąć rezultat w postaci zachowania jak największej części zasobów leśnych kraju. Właściciel gruntu leśnego musi zdawać sobie sprawę, że jego prawo własności staje się w pewien sposób prawem ograniczonym m.in. z tego powodu, że właściciel nie może zmienić w sposób łatwy, szybki i bez ponoszenia kosztów charakteru gruntu.

Dodatkowo, należy zauważyć, że **art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach** (Dz. U. z 2020 r. poz. 6, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o lasach”, przewiduje, że **„Zmiana lasu na użytek rolny jest dopuszczalna w przypadkach szczególnie uzasadnionych potrzeb właścicieli lasów.”**. Art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy o lasach stanowi, że **„W sprawach, o których mowa w ust. 2 w stosunku do lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa decyzję wydaje starosta na wniosek właściciela lasu.”**. W przypadku zmiany lasu na użytek rolny na podstawie ustawy o lasach nie przewidziano ponoszenia przez właściciela żadnych opłat. **Przepis art. 13 ust. 2 ustawy o lasach, dotyczący dopuszczalności ustanawia wyjątek w stosunku do reguł wynikających z u.o.g.r.l.** W orzecnictwie podkreśla się, że w związku z tym, że pojęcie „szczególnie uzasadnionych potrzeb” nie zostało przez ustawodawcę w ustawie o lasach zdefiniowane, ocena czy w sprawie zainicjowanej wnioskiem o zmianę lasu na użytek rolny istnieją takie uzasadnione potrzeby należy do organu. Ocena taka nie może być dowolna. Organ wydając decyzję, która oparta jest na uznaniu administracyjnym winien, po uprzednim wyczerpującym zgromadzeniu materiału dowodowego, dokonać jego starannej oceny i wyważyć potrzeby właściciela lasu w kontekście oceny, czy mają one charakter „szczególnie uzasadniony” przemawiający za zmianą przeznaczenia lasu. W tym zakresie organ winien przeprowadzić dodatkowe postępowanie wyjaśniające celem ustalenia sytuacji życiowej wnioskodawców, w szczególności w kontekście ich bytu materialnego i rodzinnego (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 11 stycznia 2018 r. sygn. akt. II SA/Rz 1254/17). Ponadto, sądy zauważają, że zmiana lasu na użytek rolny jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy właściciel lub inny podmiot z nim zrównany wykaże, że wystąpiły szczególnie

uzasadnione potrzeby. Jest to przesłanka, która musi bezwzględnie wystąpić, a ciężar dowodowy wykazania, że zaistniały szczególnie uzasadnione potrzeby, spoczywa na właścicielu. Zaistnienie tej przesłanki podlega ocenie organu rozpoznającego wniosek. Nie wystarcza przy tym wykazanie uzasadnionych potrzeb po stronie właściciela, konieczne jest wykazanie ich szczególnego charakteru. Jest to zatem przesłanka kwalifikowana, (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 7 grudnia 2017 r. sygn. akt. II SA/Łd 766/17).

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że **Ministerstwo Środowiska nie widzi potrzeby znoszenia obowiązku uiszczania należności, opłat rocznych oraz jednorazowego odszkodowania** w razie dokonania przedwczesnego wyrębu drzewostanu w przypadku zmiany przeznaczenia gruntu leśnego na cele rolnicze na podstawie u.o.g.r.l. **Przepisy u.o.g.r.l. zostały ukształtowane w tym zakresie w sposób, który pozwala na realizację podstawowych celów ustawy, do których należy m.in. ograniczanie przeznaczania gruntów leśnych na cele nieleśne.**

Z poważaniem

Sylwia Kochel-Pacocha
Dyrektor
Ministerstwo Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Załącznik:

Klauzula informacyjna RODO.

Do wiadomości:

Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego.